

“Asya'nın Kalbi”

DOĞU TÜRKİSTAN

Fiziki, Coğrafi, Demografik, Etnografik, Sosyal, Askeri ve İktisadi yapısı

A. N. KUROPATKİN

Yayına Hazırlayan: Feyzullah UYGUR

İÇİNDEKİLER

HAZIRLAYANIN ÖNSÖZÜ / 9

HAZIRLAYANIN GİRİŞİ / 11

GİRİŞ / 17

I. BÖLÜM / 37

Kaşgarya'nın coğrafi durumu hakkında umumi bilgi-Kaşgarya'nın özellikleri (sıradağları, nehirleri, arazileri, bostanlıkları ve çölleri); Kaşgarya'nın tabii zenginliklerine bir bakış; Kaşgarya'nın ulaşım ve taşımacılığı, nüfusu, halkın mesleği, giyim-kuşamı, yemesi-içmesi, dili ve dini inançları.

II. BÖLÜM / 59

Kaşgarya'nın idari bölgelere ayrılması; hâkimler; çeşitli vergiler; serkârlar; yüzbaşılar; kadılar (şeyhülislam) ve reisler; Kaşgar, Maralbaşı, Aksu, Bay, Kuçar ve Korla gibi bölgelerin vergi oranları; vergi toplamadaki huzursuzluk ve problem kaynakları; halkın Yakup Bey'e karşı itirazları; bazı tabakaların (yani ziraat ekonomisi veya köy ekonomisi, dini ve askeri işlerdeki kişilerin) hoşnutsuzluklarının meydana geliş sebepleri ve sonuçları.

III. BÖLÜM / 83

Kaşgarya'nın ticari işleri; Yakup Bey ile imzalanan ticari anlaşmalar; tüccarların Kaşgarya'daki durumu; Rus tüccarları ve onların itirazları; Kaşgarya'da kullanılan paralar, ölçümler, ticari vergiler, tellallar, Kaşgarya'nın dış ticareti, ithalatı, temel ithalat çeşitleri; çitler, hayvanlar, çay, demir, metal eşyalar, boyama malzemeleri

ve pamuk; ihracat, ithalat ve ihracat arasındaki denksizlik, Rusya'nın ham maddeleri ile Kaşgarya'nın işlenmiş ürünlerinin değiştirilmesi; ticaretle Rusya açısından görülen tehlikeler ve bu tehlikelerden korunma tedbirleri; Kaşgarya'nın yün kumaşları ve pamuk kumaşları: mata, şatuvar (el tezgâhı ile dokunan kumaş), çekmen; ipek ve ipek kumaşlar, gocuk ve cüppeler, tanglimatlar (kumaş cinsi), şaplar, Kaşgarya'nın Hindistan ile olan ticareti.

IV. BÖLÜM / 117

Kaşgarya hakkında tarihi kıssalar (milattan önceki devirlere ait); Uygurlar; Çinlilerin ilk defa Kaşgarya'yı ele geçirmeleri; Arap ve Moğol hâkimiyeti; Cengiz Han ve onun varisleri; Timurleng; Sultan Said; Hocaların ortaya çıkması. Appak Hoca; Tonganların hâkimiyeti; Amur Sena; 1760 yılında Çinlilerin Kaşgarya'yı almaları; 'Zhao hui'; Çinlilerin idari yönetim sistemleri; bu devletin 1760 yılından 1825 yılına kadar olan durumu.

V. BÖLÜM / 165

1825 yılında Çinlilere karşı yapılan ayaklanma; Cihangir Töre; 1830 yılındaki Hokand isyanı; Mat Yusuf Hoca; Yedi Hoca (Katta Töre) isyanı; 1857 yılındaki isyan; Veli Han Töre.

VI. BÖLÜM / 187

Çin'in Şan-şi, Kan-su ve Cungarya eyaletlerindeki Tongan isyanları; Kaşgarya'daki isyanlar; Raşidüddin Hoca; Habibullah Hoca; Sıdık Bey; Buzuruk Han; Yakup Bey'in Kaşgar'a gelmesi ve hayat hikâyesi; Yakup Bey'in Aksu ve Yarkent askeri birliklerini mağlup etmesi; Yenihisar şehrini ve Kaşgar Yenişehir Kalesi'ni ele geçirmesi; Kıpçak isyanının bastırılması; Yarkent ve Hoten'in işgal edilmesi; Yakup Bey'in kendini Kaşgarya'nın hükümdarı ilan etmesi; Yakup Bey'in Aksu, Kuçar ve Korla'ya yürüyüşü; Tonganların Kuçar şehrine ansızın saldırmaları; Turfan'a yapılan ikinci taarruz; Yakup Bey'in Çin ordusu ile savaşmak için Turfan'a üçüncü defa hücum etmesi; Mi-çuan'deki mağlubiyet; Yakup Bey'in şimdiki durumu hakkında.

VII. BÖLÜM / 225

Kaşgarya'nın ordusu, teşkilatı, mühimmatı, mümessilliği, teçhizatı, askeri eğitim ve vazifelerin ifa şekilleri ile askerlerin sayısı ve 1 Şubat (13 Şubat) 1877 yılındaki askeri mevzilendirme durumu hakkında. Yukarıda bahis edilenlerden bir özet.

VIII. BÖLÜM / 291

1877 yılından bugüne kadar Kaşgarya'da meydana gelen hadiselere bir bakış. Yakup Bey'in ölümü; İç ihtilaflar; Yakup Bey'in oğulları arasındaki mücadeleler; Beg Kuli Beg hakkında; Çinlilerin Kaşgarya'ya hücum ederek girmeleri ve onların Korla, Kuçar, Aksu, Maralbaşı ve Kaşgar'ı almaları; Beg Kuli Beg'in Hoten'e yaptığı savaşta mağlup olması; Çinli komutanların Kaşgarya halkına uyguladıkları siyaset hakkında.

SONUÇ / 303

BİBLİYOGRAFYA / 304